

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI
HUZURIDAGI STATISTIKA AGENTLIGI

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI
STATISTIKA BOSHQARMASI

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TASHQI SAVDO AYLANMASI

2024- yil yanvar-dekabr oylari
uchun dastlabki ma'lumot

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi boshqarmasi:*
(61) 222-67-45

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Respublikada bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-dekabr oylarida respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 681,6 mln AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 27,4 % ga kópaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar - dekabr, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **681 554,1** (+27,4 %)

(2023- y.: **535 161,7**)

Saldo

2024- y.: **158 633,0** (2023- y.: **117 765,8**)

Eksport

2024- y.: **420 103,5** (+28,7 %)

(2023- y.: **326 463,7**)

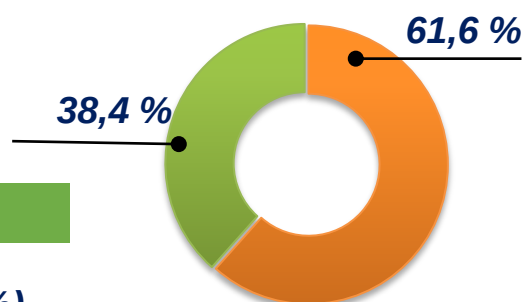

Import

2024- y.: **261 450,5** (+25,3 %)

(2023- y.: **208 698,0**)

TSA dagi ulushi

TSAda eksport hajmi 420,1 mln AQSH dollariga (2023- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 28,7 % ga ko'paydi) va import hajmi 261,5 mln AQSH dollariga (25,3 % ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida – 158,7 mln AQSH dollari qiymatida ijobiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSH dollari)

Rossiya va Qozog'iston Qoraqalpog'istonning eng yirik tashqi iqtisodiy hamkorlaridan biriga aylandi (Xitoy va Rossiyadan keyin). Bunga sabab quyidagilar bo'lishi mumkin: umumiy chegaraning mavjudligi, MDHning erkin savdo hududida savdo qilishi hamda so'nggi paytlarda o'zaro iqtisodiy aloqalarning keskin erkinlashtirilishi.

Qoraqalpog'iston Respublikasi jahonning 64 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXRda (16,3 %), Turkiyada (19,1 %), Rossiyada (15,2 %), Qozog'istonda (8,7 %), va Latviyada (4,5 %) qayd etilgan.

Turkiya	XXR	Rossiya	Qozog'iston	Latviya
TSA – 130,4	TSA – 111,2	TSA – 103,6	TSA – 59,5	TSA – 30,9
Eksport: 106,5 Import: 23,9	Eksport: 73,1 Import: 38,1	Eksport: 57,7 Import: 45,9	Eksport: 40,5 Import: 19,0	Eksport: 30,5 Import: 0,4
 19,1 %	 16,3 %	 15,2 %	 8,7 %	 4,5 %
Pokiston	Afg'oniston	Fransiya	Estoniya	Gruziya
TSA – 10,5	TSA – 7,8	TSA – 3,5	TSA – 14,6	TSA – 3,2
Eksport: 10,5 Import: 0,0	Eksport: 7,5 Import: 0,3	Eksport: 3,4 Import: 0,1	Eksport: 10,0 Import: 4,6	Eksport: 3,2 Import: 0,0
 1,5 %	 1,1 %	 0,5 %	 2,1 %	 0,5 %

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Turkiya	105 740,5	103 259,6	130 357,3
 Eksport	98038,0	99255,7	106464,8
Import	7702,5	4003,9	23892,5
XXR	171275,4	116540,7	111162,9
 Eksport	92339,3	69704,1	73048,3
Import	78936,1	46836,6	38114,6
Rossiya	110738,6	98370,8	103635,4
 Eksport	55151,7	56341,6	57746,3
Import	55586,9	42029,2	45889,1
Qozog'iston	53196,2	58050,1	59523,8
 Eksport	32796,7	25907,1	40535,7
Import	20399,5	32143	18988,1
Latviya	38345,5	31481,1	30929,3
 Eksport	36555,1	31287,5	30504,1
Import	1790,4	193,6	425,2
Pokiston	1853,9	2512,2	10548,4
 Eksport	1666,2	2512,2	10528,6
Import	187,7		19,8
Estoniya	2805,4	9771,7	14638,7
 Eksport	311,6	7340,1	10010,8
Import	2493,8	2431,6	4627,9
Afg'oniston	4397,7	3087,8	7794,4
 Eksport	4397,7	3020,6	7492,9
Import		67,2	301,5
Fransiya	2189,6	4186,6	3543,2
 Eksport	1767,9	2180	3443,8
Import	421,7	2006,6	99,4
Gruziya	2950,9	2640,6	3240,8
 Eksport	2872,1	2623,9	3229,4
Import	78,8	16,7	11,4

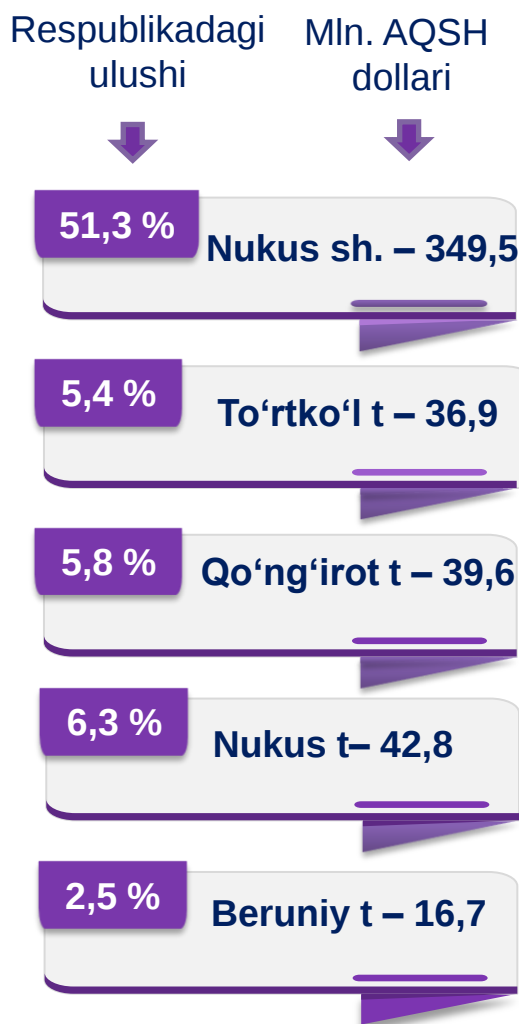
	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	Tojikiston	138,3	449,5	2525,7
	<i>Eksport</i>	118,3	449,5	2495,5
	<i>Import</i>	20,0	0,0	30,2
	Tayland	237,3	467,2	2495,5
	<i>Eksport</i>	118,3	449,5	2495,5
	<i>Import</i>	119,0	17,7	
	Qirg'iz Respublikasi	7661,9	9562,3	3948,3
	<i>Eksport</i>	3905,6	4352,9	1683,0
	<i>Import</i>	3756,3	5209,4	2265,3
	Eron	1710,2	2755,3	2712,4
	<i>Eksport</i>	627,5	1643,4	1682,3
	<i>Import</i>	1082,7	1111,9	1030,1
	BAA	7343,9	7954,3	6883,9
	<i>Eksport</i>	0,4	91,0	1452,0
	<i>Import</i>	7343,5	7863,3	5431,9
	Birlashgan qirollik	8947,4	5305,5	18659,6
	<i>Eksport</i>	5199,0	2297,7	1381,9
	<i>Import</i>	3748,4	3007,8	17277,7
	Koreya Respublikasi	33140,5	24171,5	13110,2
	<i>Eksport</i>	2310,7	1743,3	1376,2
	<i>Import</i>	30829,8	22428,2	11734,0
	Germaniya	1656,6	3898,2	15107,5
	<i>Eksport</i>	461,7	707,0	903,9
	<i>Import</i>	1194,9	3191,2	14203,6
	Vetnam	0,0	6,0	865,2
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	865,2
	<i>Import</i>	0,0	6,0	
	Turkmaniston	2285,9	2378,9	3369,7
	<i>Eksport</i>	1084,5	591,3	766,3
	<i>Import</i>	1201,4	1787,6	2603,4

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TUMANLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI*

(2024-yil yanvar-dekabr, ming AQSH doll.)

	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Qoraqalpog'iston Respublikasi	681 554,1	127,4	100,0
Nukus shahri	349 537,2	114,8	51,3
hududlar:			
Amudaryo	17 137,5	92,2	2,5
Beruniy	16 751,8	141,6	2,5
Bo'zatov	1 965,7	101,7	0,3
Qorao'zak	2 756,6	36,1	0,4
Kegeyli	14 730,5	159,2	2,2
Qo'ng'iro't	39 598,6	250,6	5,8
Qonliko'l	15 519,9	96,8	2,3
Mo'ynoq	20 682,8	55,7	3,0
Nukus	42 828,5	542,9	6,3
Taxiatosh	15 792,2	85,6	2,3
Taxtakopir	3 127,6	309,8	0,5
To'rtko'l	36 935,0	96,8	5,4
Xo'jayli	10 626,0	80,3	1,6
Chimboy	11 733,7	82,3	1,7
Shumanay	8 721,7	142,3	1,3
Ellikqal'a	15 661,3	118,0	2,3

**TSA hajmi eng
yuqori bo'lgan
tumanlar**

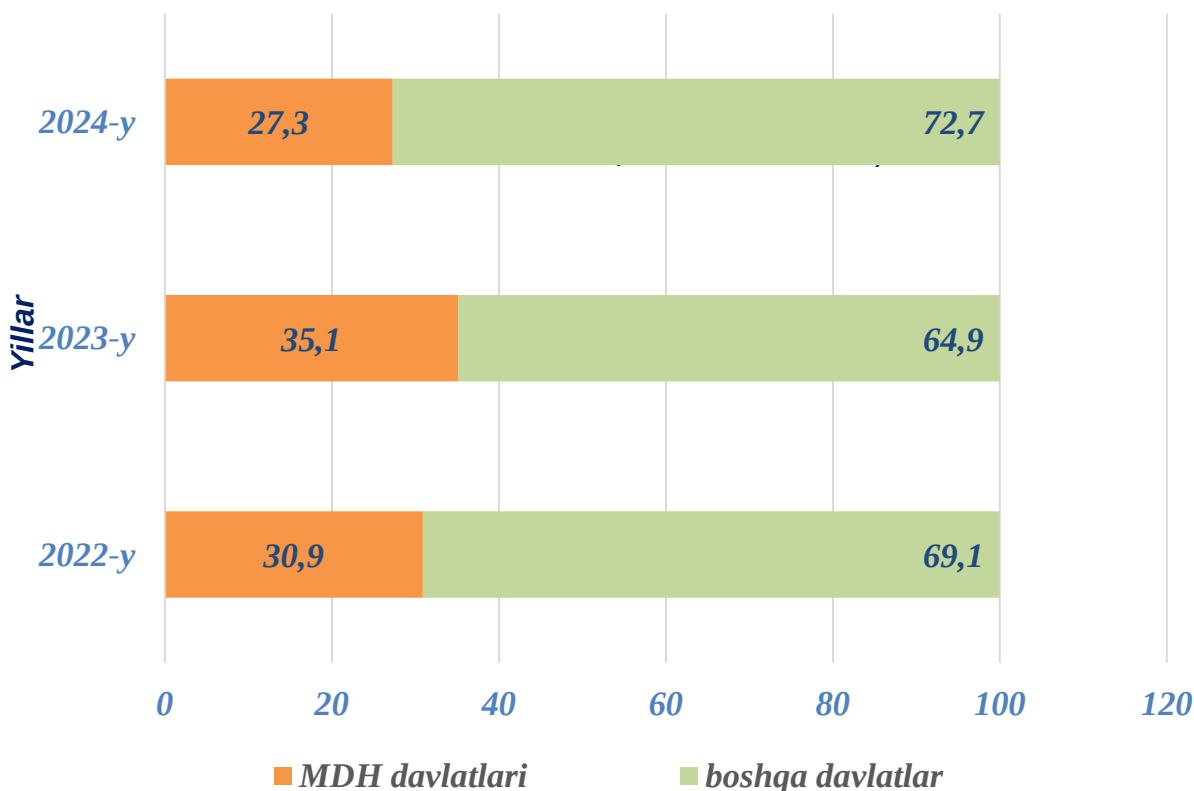
2024-yil yanvar-dekabr

2023-yil yanvar-dekabr

Respublika tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Nukus shahri 51,3 % ulush bilan 349,5 mln AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bo'zatov tumani 0,3 % ulush bilan 2,0 mln AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-dekabr, ulushi % da, hajmi mln AQSH dollarida)

2024-yil yanvar-dekabr oyida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 27,3 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023 - yilning mos davriga nisbatan 99,2 % ni tashkil etdi.

Qoraqalpog'iston bilan savdo qilayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti o'sishi mazkur mamlakatlar iste'molchilari tomonidan respublika eksportiga bo'lgan talabning oshishiga olib kelishi mumkin.

Qoraqalpog'istonning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2024-yilning yanvar-dekabr oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 42,6 % ni va jami TSAdagi ulushi 72,7 % ni tashkil etdi.

Qoraqalpog‘istonning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-dekabr holatiga ko‘ra, 186,2 mln AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 105,1 mln. AQSH dollariga yetgan bo‘lsa, import 81,1 mln AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

Rossiya – 15,2

Qozog‘iston – 8,7

Turkmaniston – 0,5

Qirg‘iz
Respublikasi – 0,6

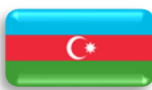
Belarus – 1,7

Tojikiston – 0,4

Ozarbayjon – 0,06

Ukraina – 0,0

MDHning erkin savdo hududida savdo qilish Qoraqalpog‘istonning umumiy tashqi savdo aylanmasiga ijobiy tas‘ir qilmoqda.

Qoraqalpog‘istonning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi eng yuqori hajmlari Rossiya (15,2 %), Qozog‘iston (8,7 %) hamda Belarus (1,7 %) davlatlari bilan qayd etildi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI EKSPORTI (2024- yil yanvar-dekabr)

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar tomonidan 420 103,5 ming AQSH dollari (*nomonetar oltindan tashqari*) qiymatidagi (2023-yilning mos davriga nisbatan 28,7% ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2024- yil yanvar-dekabr)

*Tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (TIF TN) bilan birgalikda, BMTning *Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi* (XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (yanvar-dekabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	326463,7	420103,5	92,5	128,7	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	19749,8	40532,8	93,0	205,2	6,0	9,6
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	37186,5	61863,7	103,4	166,4	11,4	14,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	2961,3	12107,8	2383,8	408,9	0,9	2,9
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	56,7	622,9		1097,9	0,0	0,1
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	210807,5	218551,5	82,7	103,7	64,6	52,0
Sanoat tovarlari	47309,7	79016,2	140,1	167,0	14,5	18,8
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	4,8	1057,1	20,4	21822,0	0,0	0,3
Turli xil tayyor buyumlar	1340,2	4359,0	53,1	325,3	0,4	1,0
Boshqa tovarlar	-	-	-	-	-	-
<i>shu jumladan: nomonetar oltin</i>	-	-	-	-	-	-
Xizmatlar	7047,1	1992,5	163,5	28,3	2,2	0,5

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 80,4 % ni tashkil etib, kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (52,0 %) sanoat tovarlari (18,8 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (9,6 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING XSST BO‘YICHA
EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-dekabr)

 XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	4477,9	132,4
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	397,7	157,4
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	0,1	25,0
Go’sht va go’sht mahsulotlari	1,6	-
Sabzavotlar va mevalar	35524,2	223,4
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	57,1	28,9
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo‘lmagan), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va yarim tayyor mahsulotlar	31,4	
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	42,9	293,8
Ichimliklar va tamaki		
Tamaki va tamaki mahsulotlari		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Moy olinadigan urug‘lar va moy olinadigan mevalar	198,2	178,2
Probka va yog‘och-taxtalar	1964,8	83,0
O‘g‘itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	9403,5	866,9
Hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	49484,2	157,8
To‘qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	812,9	35,8
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Ko‘mir, koks va briketlar	358,2	
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	11749,6	396,8
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
Hayvonlar va o‘simliklar moylari va yog‘lari, qayta ishlangan	622,9	
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	7294,6	13,1 m
Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar O‘g‘itlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari Birlamchi shakldagi plastmassalar	280,7	
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari	26,3	24,1
Birlamchi shaklda bo‘lmagan plastmassalar	210829,0	100,4
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	120,8	70,1

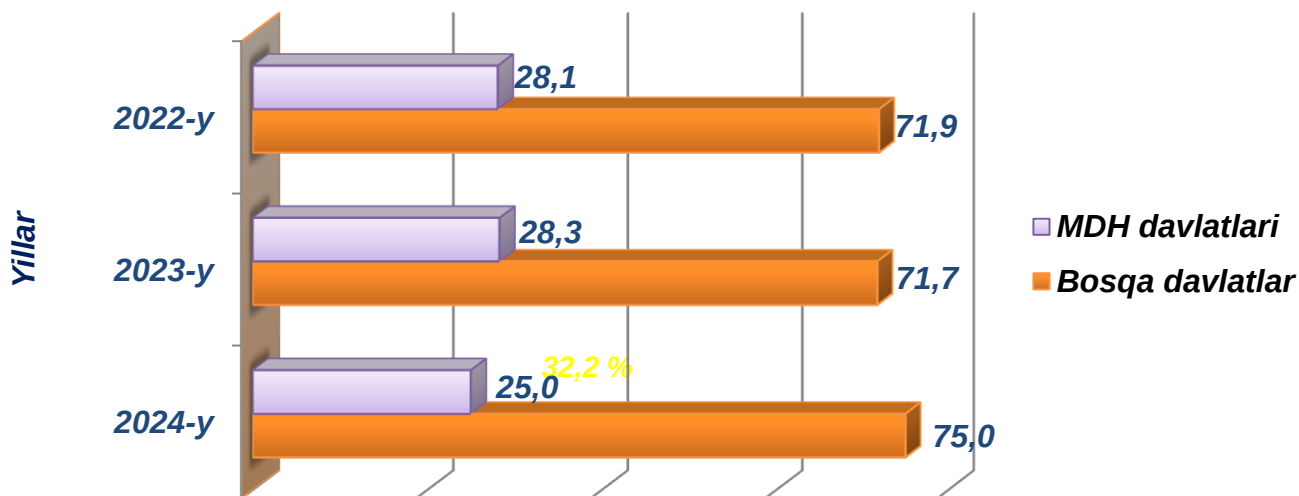
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, yoki tayyorlangan buyumlar	0	0
Rangli metallar	-	-
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	11100,8	275,1
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	17,9	100,2
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	29252,7	39,1 m
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	38626,4	90,9
Cho'yan va po'lat	17,9	
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar (havo yostiqchalaridagi transport vositalari ham)	-	-
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	0,1	-
Kanselyariya tovarlari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	6,4	-
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	1050,5	-
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	-	-
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	-	-
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	-	-
Turli xil tayyor buyumlar		
Blokli binolar, kanalizatsiya-suv quvurlari , isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlagichlar	1,2	240,0
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	170,4	142,0 m
Poyabzal	0	0,0
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	4071,1	330,1
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	114,9	216,8
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	-	-

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda – tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda – tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024- yil yanvar-dekabr natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 25,0 % ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 13,8 % ga ko'paydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ulushi %
da, hajmi mln AQSH

2024- yil yanvar-dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Turkiya, XXR, Rossiya, Qozog'iston, Latviya, Pokiston, Estoniya va Afg'oniston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 80,0 % ni tashkil etdi.

RESPUBLIKA EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-dekabr)

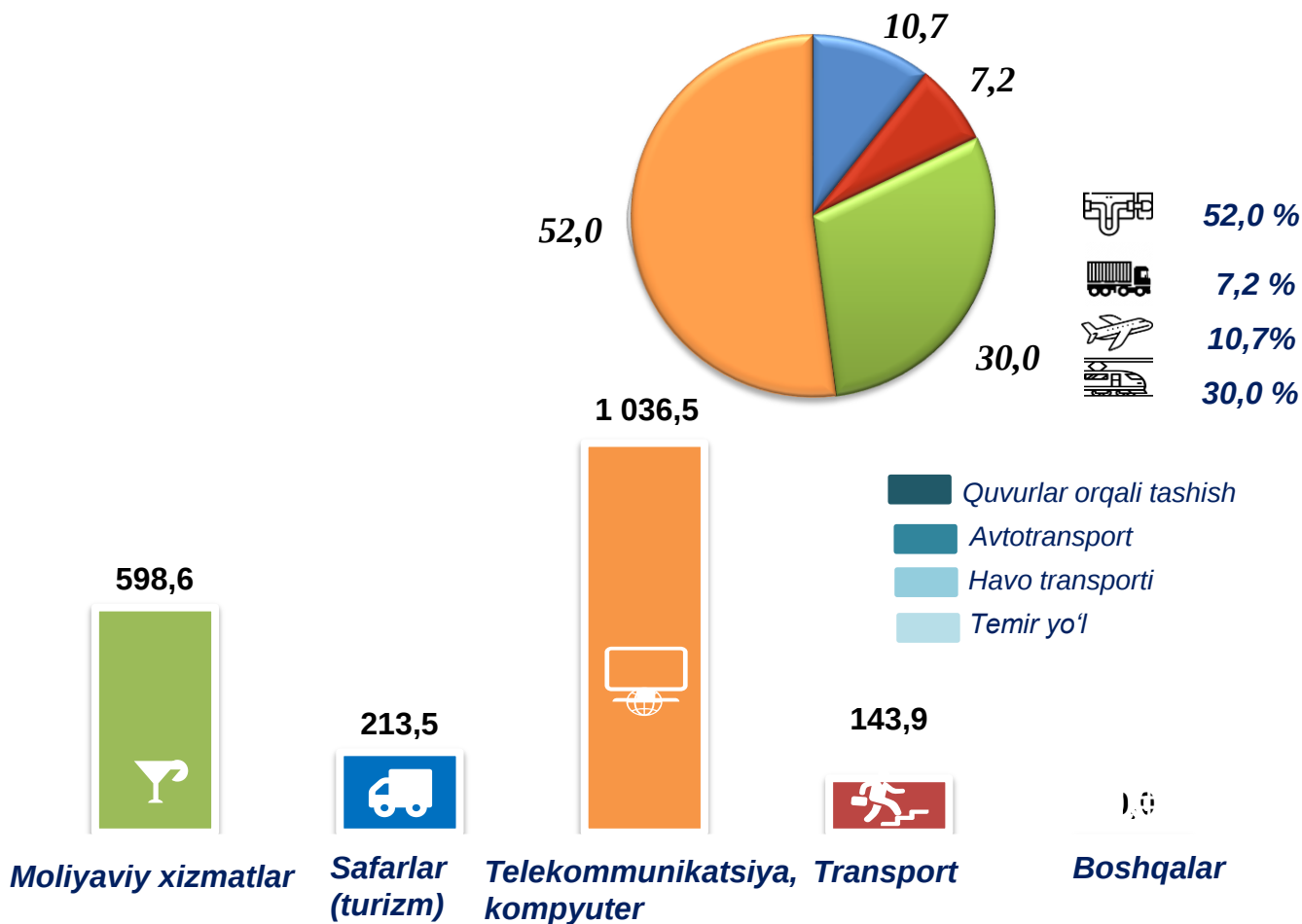
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-dekabr)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Turkiya	99255,7	106464,8	101,2	107,3	1	1
XXR	69704,1	73048,3	75,5	104,8	2	2
Rossiya	56341,6	57746,3	102,2	102,5	3	3
Qozog'iston	25907,1	40535,7	79,0	156,5	5	4
Latviya	31287,5	30504,1	85,6	97,5	4	5
Pokiston	2512,2	10528,6	150,8	419,1	12	6
Estoniya	7340,1	10010,8	2355,2	136,4	6	7
Afg'oniston	3020,6	7492,9	68,7	248,1	9	8
Fransiya	2180,0	3443,8	123,3	158,0	14	9
Gruziya	2623,9	3229,4	91,4	123,1	11	10
Tojikiston	2693,9	3015,7	77,9	111,9	10	11
Tayland	449,5	2495,5	380,1	555,1	25	12
Qirg'iz Respublikasi	4352,9	1683,0	111,5	38,7	8	13
Eron	1643,4	1682,3	261,9	102,4	16	14
BAA	91,0	1452,0	23994,1	1596,0	36	15
Birlashgan qirollik	2297,7	1381,9	44,2	60,1	13	16
Korea Respublikasi	1743,3	1376,2	75,4	78,9	15	17
Germaniya	707,0	903,9	153,1	127,8	22	18
Vetnam	0,0	865,2	122,8	-		19
Turkmaniston	591,3	766,3	54,5	129,6	23	20

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSH doll.)

Xizmatlar eksporti hajmi 1 992,5 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 0,5 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 49,1 % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (30,0 %), safarlar (turizm) (10,7 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari bo'yicha, xizmatlar (52,0 %), transport (7,2 %), boshqa xizmatlar (0,0 %) hissasiga to'g'ri keldi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-dekabr oylarida import hajmi 261 450,5 ming AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning mos davriga nisbatan 27,2 % ga ko'paydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (48,4 %), sanoat tovarlari (10,8 %) hamda Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (9,5 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-dekabr)

9,5 %

1. Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar

0,1 %

2. Ichimliklar va tamaki

10,5

3. Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari

4,9 %

4. Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar

1,7 %

5. Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar

7,3 %

6. Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar

10,8 %

7. Sanoat tovarlari

48,4 %

8. Mashinalar va transport asbob-uskunolari

1,5 %

9. Turli xil tayyor buyumlar

0,0 %

10. Boshqa tovarlar

5,3 %

11. Xizmatlar

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-dekabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi 261 450,5 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 13 808,7 ming AQSH dollariga yetdi.

*Tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (TIF TN) bilan birgalikda, BMning Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarini XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-dekabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	208698,0	261450,5	84,7	125,3	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	35984,4	24897,3	149,7	69,2	17,2	9,5
Ichimliklar va tamaki	175,4	210,0	183,7	119,7	0,1	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	24151,0	27481,5	123,8	113,8	11,6	10,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	18410,8	12668,4	85,1	68,8	8,8	4,8
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	6549,4	4470,7	93,2	68,3	3,1	1,7
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	25544,8	19155,5	81,1	75,0	12,2	7,3
Sanoat tovarlari	21022,3	28237,0	75,0	134,3	10,1	10,8
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	52793,0	126494,1	58,7	239,6	25,3	48,4
Turli xil tayyor buyumlar	3955,0	4027,5	94,4	101,8	1,9	1,5
Boshqa tovarlar						
Xizmatlar	20111,9	13808,7	97,7	68,7	9,6	5,3

**XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR
IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-dekabr)**

 XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	24897,3	69,2
Tirik hayvonlar	180,8	37,2
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	17870,2	64,2
Hayvonlar uchun ozuqalar	1110,9	140,7
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2520,5	127,4
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	474,8	107,8
Go’sht va go’sht mahsulotlari	413,8	47,6
Sabzavotlar va mevalar	399,8	64,8
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	89,7	23,9
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo‘lmagan), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va yarim tayyor mahsulotlar	1 060,3	145,2
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	776,4	41,4
Ichimliklar va tamaki	210,0	119,7
Ichimliklar	210,0	119,7
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	27481,46	113,8
Qog‘oz massasi va makulatura	8,7	52,7
Yog‘li urug‘lar va yog‘li mevalar	99,1	-
Metall rudalari va metall parchalari	0,0	-
Tabiiy kauchukHayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	0,0	-
Probka va yog‘och-taxtalar	25804,7	111,4
O‘g‘itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	418,3	706,6
Boshqa joyda tasniflanmagan o‘simlik va hayvonot manbalari	1150,7	135,2
To‘qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	0,0	-
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	12668,4	68,8
Tabiiy yoki sun‘iy gaz	102,6	
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	10461,7	78,6
Ko‘mir, koks va briketlar	2104,0	41,2
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	4470,7	68,3
O‘simlik moylari va yog‘lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	4470,7	68,3
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	19155,5	75,0
Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar	252,2	244,6
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	700,9	61,4
Noorganik kimyo moddalari	2025,2	130,2
Organik kimyo moddalari	5709,1	121,4
Birlamchi shaklda bo‘lmagan plastmassalar	543,9	445,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	1109,5	124,5
O‘g‘itlar	0,0	0,0
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	8751,7	51,5
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	63,0	13,7 m

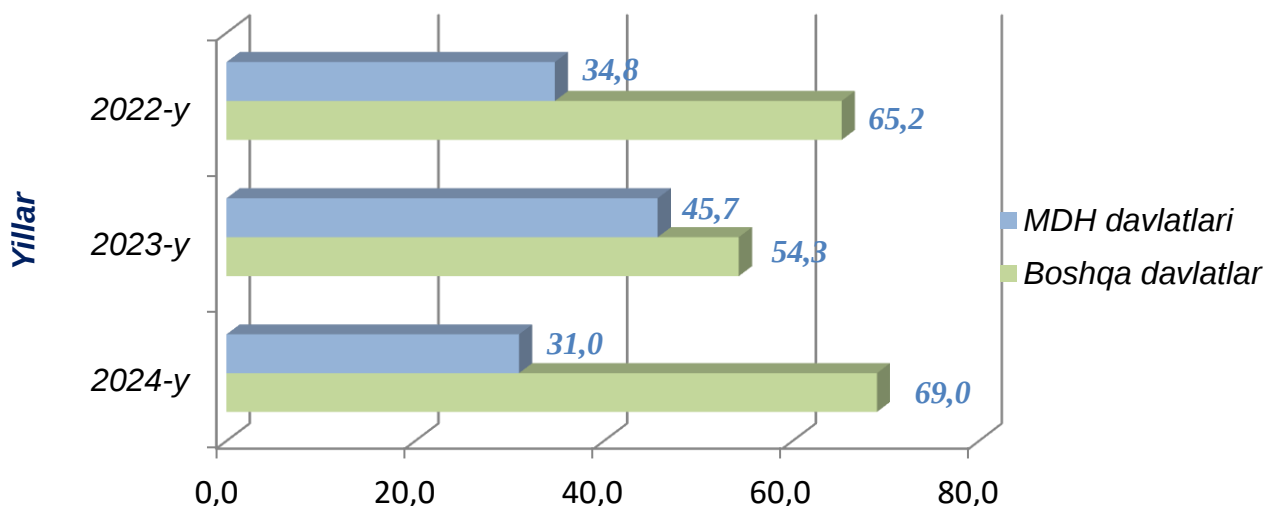
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	28237,0	134,3
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	650,7	233,6
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall buyumlar	6571,6	409,3
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	18033,1	105,1
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	0,2	-
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall bo'lmagan minerallardan mahsulotlar	673,7	112,9
Rezina buyumlari	224,5	34,8
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	396,1	144,4
Rangli metallar	103,8	94,4 m
Cho'yan va po'lat	1583,4	340,0
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	126494,1	239,6
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham) shu jumladan:	4792,4	87,7
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolariAniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	1129,8	68,2
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	260,6	24,6
Metallarni qayta ishlash mashinalari	709,3	13,8 m
Muayyan sohalar uchun maxsus ishlab chiqilgan mashinalar	26556,2	84,1
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	85777,8	939,2
Boshqa transport uskunolari	18,9	
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	4438,9	129,9
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	2810,2	680,8
	4027,5	101,8
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	1246,7	179,3
Sayohat aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	0,0	0,0
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebel	319,4	215,7
Poyabzal	0,1	0,0
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	69,1	531,5
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	231,1	44,8
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	2160,0	85,3
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, soatlar	1,0	2,8

Tashqi savdo statistikasini yuritish metodologiyasiga ko'ra, tashqi savdo statistikasiga tranzit tovarlar, mamlakatga vaqtincha olib kirilgan yoki undan vaqtincha olib chiqilayotgan tovarlar kiritilmasligi nazarda tutilgan.

2024- yil yanvar-dekabr natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 31,0 % ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 85,1 % ni tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ulushi % da, hajmi mln AQSH dollarida)

2024- yil yanvar-dekabr oylarida Qoraqalpog'iston Respublikasi 45 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Rossiya, XXR, Turkiya, Litva, Qozog'iston, Germaniya, Koreya Respublikasi va Belarus) jami importning 75,1 % tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-dekabr)

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-dekabr)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.
Rossiya	42029,2	45889,1	75,6	109,2	2	1
XXR	46836,6	38114,6	59,3	81,4	1	2
Litva	1431,7	32113,0	44,1	2243,0	17	3
Turkiya	4003,9	23892,5	52,0	596,7	10	4
Qozog'iston	32143,0	18988,1	157,6	59,1	3	5
Birlashgan qirollik	3007,8	17277,7	80,2	574,4	12	6
Germaniya	3191,2	14203,6	267,1	445,1	11	7
Chexiya	128,8	12697,4	82,3	9861,1		8
Koreya Respublikasi	22428,2	11734,0	72,7	52,3	4	9
Belarus	14118,7	11358,9	305,2	80,5	5	10
Yaponiya	1059,4	5571,7	10,8	525,9	19	11
BAA	7863,3	5431,9	107,1	69,1	6	12
Qatar	6162,3	5115,1	149,3	83,0		13
Estoniya	2431,6	4627,9	97,5	190,3	13	14
Turkmaniston	1787,6	2603,4	148,8	145,6	15	15
Qirg'iz Respublikasi	5209,4	2265,3	138,7	43,5	7	16
Shvesariya	1522,3	1166,3	239,9	76,6	16	17
Avstriya	601,3	1153,5	101,0	191,9	24	18
Eron	1111,9	1030,1	102,7	92,6	18	19
Niderlandiya	811,1	911,7	89,1	112,4	21	20

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI HAJMI (2024- yil yanvar-dekabr, ming AQSH doll.)

	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati , % da	Ulus hi, % da	Import hajmi eng yuqori bo'lgan hududlar
Qoraqalpog'iston Respublikasi	261 450,5	125,3	100,0	Respublikadagi ulushi Ming AQSh dollari
Nukus shahri	135 389,3	151,4	51,8	51,8 % Nukus sh – 135 389,3
tumanlar:				
Amudaryo	1 589,9	42,1	0,6	
Beruniy	4 304,1	106,5	1,6	
Bo'zatov	171,4	280,3	0,1	12,5 % Nukus t – 32 664,9
Qorao'zak	1 570,0	24,2	0,6	
Kegeyli	3 152,5	147,0	1,2	
Qo'ng'iro't	22 538,1	270,3	8,6	11,2 % To'rtko'l t – 29 206,1
Qonliko'l	2 379,2	109,9	0,9	
Mo'ynoq	3 367,0	13,6	1,3	
Nukus	32 664,9	1 016,1	12,5	8,6 % Qo'ng'iro't t – 22 538,1
Taxiatosh	9 566,8	66,6	3,7	
Taxtakopir	1 189,0	490,6	0,5	
To'rtko'l	29 206,1	97,2	11,2	3,7 % Taxiatosh – 9 566,8
Xo'jayli	6 760,2	64,5	2,6	
Chimboy	3 050,0	44,1	1,2	
Shumanay	472,0	383,7	0,2	
Ellikqal'a	4 078,1	191,0	1,6	

2024-yil yanvar-dekabr

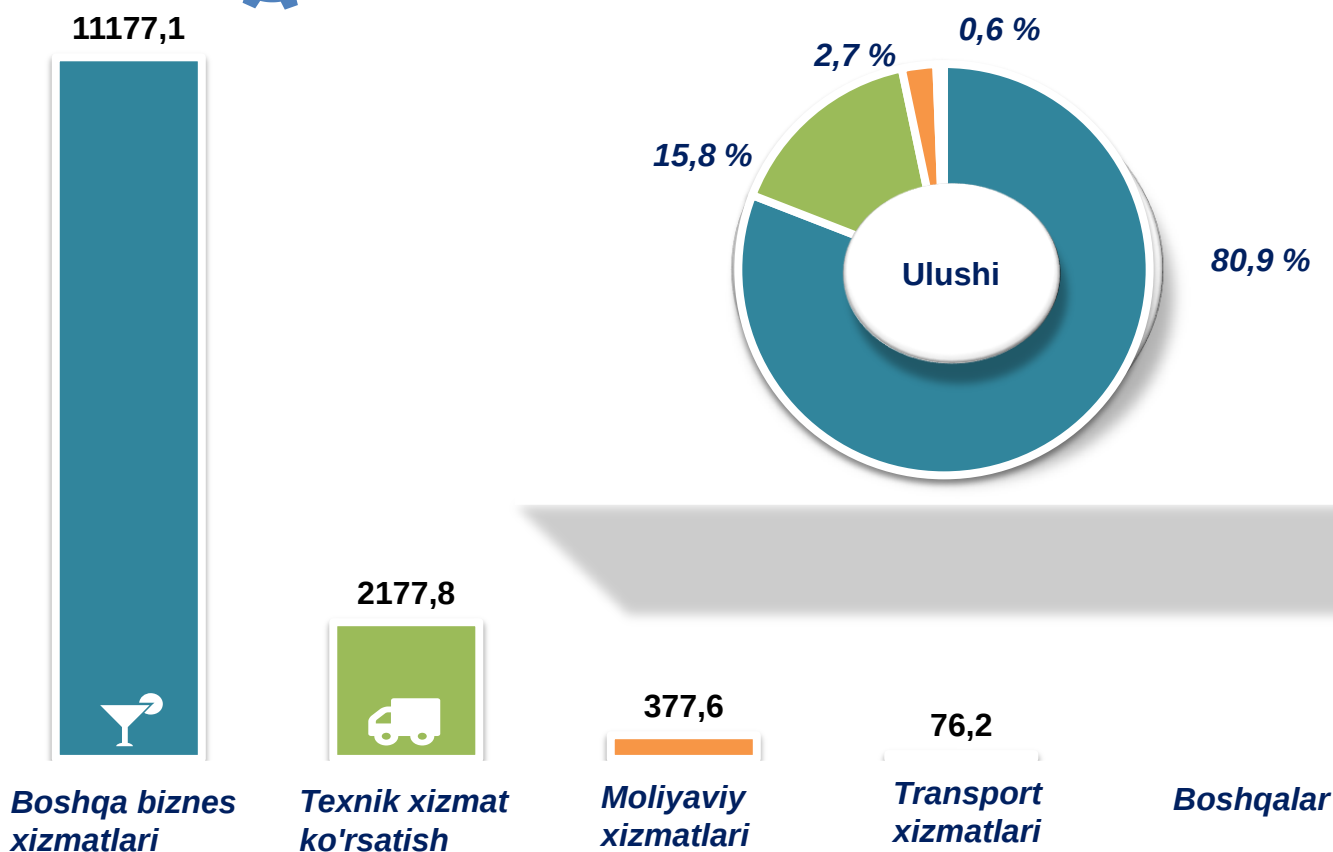
2023-yil yanvar-dekabr

Respublika importi tarkibida eng yuqori ulushni Nukus shahri 51,8 % bilan 135 389,3 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bo'zatov tumani 0,1 % bilan 171,4 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-dekabr, ming AQSH dollarida)

2024- yilning yanvar-dekabr oyi yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 13 808,7 ming AQSH dollarini yoki jami import hajmining 5,3 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 81,6 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa Boshqa biznes xizmatlari (80,9 %), Texnik xizmat ko'rsatish (15,8 %), Moliyaviy xizmatlari (2,7 %) va transport xizmatlari (0,6 %) ga tegishli bo'ldi.